

Sorainen Law Offices

Pärnu mnt. 15
10141 Tallina, Igaunija
Tel: +372-6 400 900
Fakss: +372-6 400 901
E-pasts: sorainen@sorainen.ee

Kr. Valdemāra iela 21
LV-1010 Rīga, Latvija
Tel: +371 7 365 000
Fakss: +371 7 365 001
E-pasts: sorainen@sorainen.lv

Jogailos g. 4
LT-01116 Viļņa, Lietuva
Tel: +370-5 2685 040
Fakss: +370-5 2685 041
Em-pasts: sorainen@sorainen.lt

Fredrikinkatu 55 A 1
00100 Helsinki, Somija
Tel: +358-9 4369 0840
Fakss: +358-9 4369 0841
E-pasts: sorainen@sorainen.com

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Parlaments balsojumā apstiprina Pakalpojumu direktīvu

Kopš ES tika ieviesta pakalpojumu sniegšanas brīvība, tā nav guvusi gaidīto spēku. Komisijas 2002. gadā veiktajā pētījumā "Iekšējā tirgus stāvoklis" identificēts 91 šķērslis, ar ko pakalpojumu sniedzējiem bijis jāsaskaras, sniedzot pārrobežu pakalpojumus, piemēram, aprūtinot atļauju saņemšanas kārtība, pārmērīga birokrātija un juridiskā nenoteiktība. Šos šķēršļus labi ilustrē plaši pazīstamā lieta, kurā bija iesaistīta Latvijas SIA "Laval un partneri", kurai tika liegta piekļuve Zviedrijas būvniecības tirgum.

Tika gaidīts, ka pakalpojumu direktīvas projekts veicinās pakalpojumu brīvas aprites attīstību, palielinot konkurenci pakalpojumu tirgos, samazinot cenas un uzlabojot kvalitāti un patērētāju iespējas izvēlēties (patērētāju tiesības gūt labumu no tirgus, kurā valda konkurence). Direktīvas projekts, kuru Eiropas Parlaments pieņēma 2006. gada 16. februārī, ir daudz konservatīvāks, nekā sākotnēji bija cerēts.

Saskaņā ar direktīvas noteikumiem dalībvalstīm ir jāizvērtē vairāku ierobežojumu, kas var kavēt pakalpojumu nozares attīstību (piemēram, teritoriālās vai kvantitatīvās prasības, pieprasītais minimālais pamatkapitāls un obligātā juridiskā darbības forma), pamatojums un proporcionalitāte, jāvienkāršo uz pakalpojumu sniegšanu attiecināmās administratīvās formalitātes un procedūras (piemēram, viens kontaktpunkts, elektroniskās procedūras, atļauju izsniegšanas kārtības vienkāršošana), jāizbeidz vairākas direktīvā norādītās procedūras, kas kavē piekļuvi pakalpojumiem vai to sniegšanu (piemēram, valstiskā piederība, rezidence, reģistrācija) un jāgarantē brīva pakalpojumu aprīte.

Pārrobežu pakalpojumu sniegšanas šķēršļu novēršana attiecas tikai uz tām jomām, kuras jau ir atvērtas konkurencei. Līdz ar to direktīva reglamentē pakalpojumus ar vispārēju ekonomisku nozīmi (pasta, ūdensapgādes, elektrības, atkritumu apstrādes pakalpojumus), komercdarbības pakalpojumus, piemēram, vadības konsultāciju, sertifikācijas un pārbaužu, pārvaldības, reklāmas, personālatlases un komercaģentu pakalpojumus, tādus pakalpojumus, ko sniedz gan komersantiem, gan patērētājiem (tostarp ar nekustamo īpašumu saistītus pakalpojumus, būvniecības, tirdzniecības, automobiļu nomas un ceļojumu aģentūru pakalpojumus), kā arī patērētājiem sniegtos pakalpojumus (piemēram, tūrisma, izklaides, sporta centru un atrakciju parku pakalpojumus).

Uz pakalpojumiem, kas skar "vispārējas intereses", direktīva neattiecas. Daži piemēri: valsts un privātās veselības aprūpes pakalpojumi, pagaidu darba aģentūru pakalpojumi, sociālās palīdzības pakalpojumi un pakalpojumi, uz ko jau attiecas speciāli ES tiesību akti – piemēram, finanšu, telekomunikāciju un transporta pakalpojumi, – un juridiskie pakalpojumi, audiovizuālie pakalpojumi, azartspēles un loterijas, profesijas un darbības veidi, kas saistīti ar valsts varas īstenošanu (piemēram, notāri) un nodokļu pakalpojumi.

Eiropas Parlamenta piedāvātais direktīvas projekts jāapstiprina 25 ES valstu valdību vadītājiem Ministru padomē. Direktīvas galīgās versijas apstiprināšana gaidāma ne agrāk kā 2006. gada otrajā pusē.

Papildu informācija pieejama pie:

Gints Vilgerts

e-pasts: gints.vilgerts@sorainen.lv

**Paaugstinātas
līgumcenu
robežas valsts un
pašvaldību
iepirkumiem**

**leviestas
diferencētas
likumisko
procentu likmes**

**Palielināta
kreditoru
aizsardzība
pirkuma
darījumiem**

**Baltijā uzlabojas
uzņēmumu
pirkšanas un
pārdošanas
apstākļi**

LATVIJA

KONKURENCES TIESĪBAS
UN PUBLISKIE IEPIRKUMI

Paaugstinātas līgumcenu robežas 2006.gada 3.martā Saeima galīgajā lasījumā pieņēma Publisko iepirkumu likumu. Lai gan vēlāk, pamatojoties uz nepieciešamību ietvert likumā visus tā piemērošanas izņēmumus, tas tika nosūtīts otrreizējai caurlūkošanai, visticamāk, ka attiecībā uz vairumu likuma noteikumiem tas paliks tāds pats, kā sākotnēji pieņemts. Likums ievieš direktīvas Nr. 2004/18/EK noteikumus un aizstāj iepriekšējo likumu "Par iepirkumu valsts un pašvaldību vajadzībām".

Jaunais likums paaugstina valsts un pašvaldību iestāžu minimālās līgumcenu robežas no esošajiem LVL 1000 uz LVL 10 000. Tiek plānots īpašs regulējums tiem iepirkumiem, kuros līgumcena ir no LVL 1000 līdz LVL 10000. Tāpat tiek noteikts jauns piedāvājuma izvēles kritērijs vērtējot saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu, proti, vidējo sociālo iemaksu apmērs uz vienu nodarbināto.

Papildus tam, likums ievieš jaunus procedūras ar mērķi atvieglot un paātrināt iepirkuma procesu. Turpmāk pasūtītājam būs iespēja veidot dinamiskā iepirkuma sistēmas, kurā tas varēs iekļaut visus pretendentes, kas atbilst pasūtītāja izvirzītajām kvalifikācijas prasībām un kas ir iesnieguši iepirkumu procedūras dokumentiem atbilstošu informatīvu piedāvājumu. Tāpat pasūtītājam būs iespēja, izvēloties atbilstošāko piedāvājumu ar elektronisko izsoli, kas būtībā nozīmē elektronisku solišanu.

Papildu informācija pieejama pie:

Rūdolfs Eņģelis

e-pasts: rudolfs.engeljs@sorainen.lv

DARBA TIESĪBAS

Darba likuma noteikumi nav piemērojami valdes locekļu atsaukšanai no amata Augstākās tiesas Senāts izskatīja lietu (Nr. SKC-653) sakarā ar sabiedrības valdes locekļa prasību par atjaunošanu darbā. Tiesa, sekojot iedibinātajai praksei vēl pirms Komerclikuma stāšanās spēkā, vēlreiz apstiprināja, ka valdes locekļu iecelšanai un atsaukšanai no amata nav piemērojami Darba likuma noteikumi, jo minētie jautājumi regulēti speciālā likumā.

Prasītājs tika ievēlēts par valdes locekli SIA (turpmāk – Sabiedrība), kuras vienīgais daļu īpašnieks ir pagasta

padome. Lai gan prasītājs, atrodoties valdes locekļa amatā, vairākkārt izteicis lūgumu ar viņu noslēgt darba līgumu, ne darba līgums, ne arī kāds cits civiltiesisks līgums par Sabiedrības valdes locekļa pienākumu pildīšanu ar prasītāju netika noslēgts.

Ar Sabiedrības dalībnieku sapulces lēmumu tika izņemts valdes locekļus, tostarp arī prasītāju, atsaukt sakarā ar nespēju vadīt Sabiedrības darbu. Savukārt prasītājs cēla tiesā prasību par atjaunošanu darbā, dalībnieku sapulces lēmuma atcelšanu daļā un darba samaksas piedziņu par darba piespiedu kavējuma laiku.

Iesniegtā prasība tika noraidīta, paskaidrojot, ka tiesiskajai attiecībai – valdes locekļa atsaukšanai no amata – jāpiemēro speciālajā likumā (uz prasības celšanas brīdi tas bija likums "Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām") iekļautās normas, kas nosaka, ka valdes locekļus var atsaukt no amata ar dalībnieku sapulces lēmumu. Darba likuma noteikumi gadījumos, kas attiecas uz valdes locekļu atsaukšanu, nav piemērojami. Tiesa atzina: tā kā darbībai valdes locekļa amatā ir izteikts uzticības raksturs, valdes loceklim, viņa atsaukšanas no amata gadījumā, nav tiesību prasīt atjaunošanu amatā tiesas ceļā.

Tāpat tiesa kritiski vērtēja prasītāja argumentu, ka šajā gadījumā darba līguma noslēgšana bija obligāta, norādot – ja faktiski nepastāv darba attiecības, pietiek ar pilnvarojuma līgumu, ar kuru viena puse uzņemas izpildīt otrai zināmu uzdevumu, bet pilnvaras devējs apņemas pilnvarnieka rīcību atzīt sev par saistošu. Pilnvarojuma līgumu veido dalībnieku sapulces lēmums par valdes locekļa iecelšanu un valdes locekļa piekrišana ieņemt šo amatu.

Domājams, ka šie tiesas secinājumi (jāpiemēro speciālais likums, darba līguma noslēgšana ar valdes locekli nav obligāta) būtu attiecināmi arī uz kapitālsabiedrībām ar privāto kapitālu. Turklāt speciālais likums, kas regulē valdes locekļu iecelšanu un atcelšanu, visticamāk, būtu piemērojams, pat ja starp valdes locekli un sabiedrību tomēr būtu noslēgts darba līgums. Tātad, iecelot un atsaucot sabiedrības valdes locekļus, jebkurā gadījumā jāvadās no speciālā likuma attiecībā pret vairumu komersantu – Komerclikuma – noteikumiem.

Papildu informācija pieejama pie:

Andis Burkevics

e-pasts:

andis.burkevics@sorainen.lv

FINANSES UN
VĒRTSPAPĪRI

Ieviestas diferencētas likumisko procentu likmes

Civillikumā pieņemti grozījumi, kas stājas spēkā 2006.gada 1.martā. Šie grozījumi nosaka diferencētu likumisko procentu likmi un tās aprēķināšanas kārtību. Likumisko procentu likme ir piemērojama gadījumos, kad darījuma dalībnieki nav vienojušies par piemērojamo procentu likmi, jo pienākums maksāt procentus izriet no likuma. Uz patērētāju līgumiem tiks attiecināta pastāvošā 6 procentu gada likme, kamēr līgumiem par preču piegādi, pirkumu vai pakalpojumu sniegšanu piemēros 7 procentu likmi virs mainīgas 4 procentu pamatlīkmes. Mainīgā 4 procentu pamatlīkme tiks pārskatīta reizi pusgadā un tiks paaugstināta vai samazināta atkarībā no Latvijas Bankas noteiktajām refinansēšanas likmes izmaiņām.

Papildu informācija pieejama pie:

Ģirts Rūda,

e-pasts: girts.ruda@sorainen.lv

TIESVEDĪBA

Beidzot ieviestas tiesības prasīt morālā kaitējuma atlīdzību

2006.gada 1.martā stājas spēkā grozījumi Civillikumā. Likuma grozījumi novērš līdz šim pastāvošo tiesiskā regulējuma trūkumu attiecībā uz morālo kaitējumu, ieviešot morālā kaitējuma definīciju un nosakot tiesības prasīt morālā kaitējuma atlīdzību tiesību aizskāruma gadījumā.

Papildu informācija pieejama pie:

Agris Repšs,

e-pasts: agris.repss@sorainen.lv

ĪPAŠUMS UN BŪVNICĪBA

Līdz ierakstīšanai zemesgrāmatā nekustamā īpašuma pircējs pret trešajām personām neiegūst nekādas tiesības

Augstākās tiesas Senāts izskatījis lietu Nr. SKC-657, kurās risināti nekustamā īpašuma pircējiem būtiski jautājumi. Šajā lietā prasītājs, viens no atbildētājiem un projektēšanas un būvniecības sabiedrība bija noslēguši sadarbības līgumu par mājas celtniecību. Atbilstoši līgumam prasītājs apmaksāja celtniecību un ieguva īpašuma tiesības uz 2/5 domājamās daļas no uzceltās mājas. Tomēr, pretēji sadarbības līguma noteikumiem par vienīgo mājas īpašnieku zemesgrāmatā

tika ierakstīts viens no atbildētājiem. Šis atbildētājs daļu no mājas atsavināja citam atbildētājam, kas to daļēji atsavināja tālāk.

Prasītājs vērsās tiesā ar prasību atzīt atbildētāju noslēgtos pirkuma līgumus par spēkā neesošiem, kas pirmajā instancē tika apmierināta daļēji. Tāpat tiesa konstatēja, ka atbildētājs, kas sākotnēji atsavināja māju ir atzīts par maksātnespējīgu un sekojoši ir likvidēts. Apelācijas laikā, tiesa atzina prasītāja īpašuma tiesības uz daļu no mājas, pamatojoties uz sadarbības līgumu un atcēla sākotnējo starp atbildētājiem noslēgto pirkuma līgumu, jo pircējs ir zinājis par sadarbības līguma noteikumiem un tāpēc ir rīkojies nelabticīgi.

Atceļot apelācijas instances tiesas spriedumu kasācijas instance atzina, ka īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu rodas ar brīdi, kad tās tiek ierakstītas zemesgrāmatā, tāpēc prasītājam nekad nav bijušas īpašuma tiesības uz māju. Tiesa papildus noteica, ka līdz īpašuma tiesību ierakstīšanai zemesgrāmatā prasītājam bija saistoša zemesgrāmatā ierakstītā īpašnieka rīcība un šai sakarā prasītājam nav tiesības vērsties pret trešajām personām. Ņemot vērā, ka sākotnējais reģistrētais mājas īpašnieks (sabiedrība) ir likvidēts un tam nav tiesību un saistību pārņēmēja, prasītājs ir zaudējis iespēju vērsties pret šo sākotnējo mājas īpašnieku, kā arī iespēju panākt īpašuma tiesību vai tiesību pret trešajām personām atzīšanu.

Šāds tiesas secinājums norāda, ka nekustamā īpašuma pircēja intereses vispilnīgāk aizsargā īpašuma tiesību reģistrācija zemesgrāmatā, tāpēc visdrošāk ir pirkuma maksu maksāt pēc reģistrācijas zemesgrāmatā.

Papildu informācija pieejama pie:

Lelde Laviņa

e-pasts: lelde.lavina@sorainen.lv

TIRDZNIECĪBA, IZPLATĪŠANA UN PĀRVADĀJUMI

Palielināta kreditoru aizsardzība
Sākot no 2006.gada 1.marta, Civillikums nosaka papildus gadījumus, kad parādnieka nokavējums iestājas pats no sevis. Līdz šim attiecībā uz līgumiem par preču piegādi, pirkumu vai pakalpojumu sniegšanu, pusēm nevienojoties par atlīdzības samaksas termiņu, lai atzītu

parādnieka nokavējumu, kreditoram bija jānogādā parādniekam atgādinājums par parāda esamību. Saskaņā ar grozījumiem parādnieka nokavējums iestājas pats no sevis, ja parādnieks nav veicis samaksu 30 dienu laikā no noteiktas dienas, kas atkarībā no apstākļiem var būt diena, kad saņemts rēķins, preces vai pakalpojums vai kad veikta vai paredzēta pieņemšanas pārbaude.

Papildu informācija pieejama pie:

Gints Vilgerts

e-pasts: gints.vilgerts@sorainen.lv

SORAINEN LAW OFFICES JAUNUMI

Nesenie darījumi

Nodrošinājums lidmašīnu iegādes finansējumam

Rīgas birojs pārstāvēja *Landsbanki Luxembourg S.A.*, nodibinot komercķīlu par divām *Thor Aircraft Leasing ehf* piederošām lidmašīnām, lai nodrošinātu šo lidmašīnu iegādes finansējumu. Abas lidmašīnas izmanto Latvijas aviokompānija *Air Baltic Corporation*. Juridiskos pakalpojumus šajā lietā sniedza biroja partneris Ģirts Rūda un jurists Rūdolfs Enģelis.

Divi aizdevumi Rīgas brīvostas pārvaldei

Sorainen Law Offices Rīgas birojs pārstāvēja Ziemeļu Investīciju banku, kas izsniedza divus ilgtermiņa aizdevumus ar kopējo apjomu virs 20 miljoniem eiro Rīgas brīvostas pārvaldei tās flotes paplašināšanai. Sniegtie pakalpojumi aptvēra arī sarunas par darījumu dokumentāciju un konsultēšanu par šā aizdevuma ņemēja kā publiskās iestādes īpašo statusu. Šo lietu vadīja partneris Ģirts Rūda, un darbu veica juristi Jānis Likops un Rūdolfs Enģelis.

Mihkli viesnīcas pārdošana

Tallinas birojs konsultēja klientu par *AS Mihkli* 100% akciju pārdošanu. Šai sabiedrībai pieder un tā pārvalda trīs zvaigžņu viesnīcu ar 77 istabām. Mūsu biroja juristi, kuru darbu vadīja partneris Toomas Prangli, rīkojās saskaņā ar nekustamo īpašumu uzņēmuma *Ober-Haus* norādījumiem.

Ieguldījumu instrumenta izveide investīcijām nekustamajos īpašumos

Tallinas birojs konsultēja *Broadgate Capital* par uzņēmuma pirmā investīciju fonda *Baltic Investment Holdings OÜ* izveidi.

Sagatavoja: Lea Liigus, Katri-Helen Agur (Igaunija), Gita Rivdiķe (Latvija), Gytis Malinauskas (Lietuva).
Redaktors: Ģirts Rūda (Latvija).

Tika sagatavots pilns dokumentu komplekts nekustamo īpašumu investīciju sabiedrības akciju emitēšanai vairākiem pazīstamiem ārvalstu investoriem. Ar šo lietu strādāja juriste Elen Rohtla un vecākais jurists Risto Agur.

Juridiskās konsultācijas *Manuli Rubber Industries*, uzsākot uzņēmējdarbību Baltijas valstīs
Sorainen Law Offices konsultēja *Manuli Rubber Industries*, uzņēmumu, kas specializējas ar dzelzs armatūru stiprinātu elastīgo cauruļu un to piederumu ražošanā un šajā jomā ir vadošais uzņēmums pasaulē, par darbības uzsākšanu Igaunijā, Latvijā un Lietuvā, tostarp par uzņēmuma dibināšanu un ar to saistītajiem juridiskajiem jautājumiem. Šo Baltijas mēroga lietu vadīja Tallinas biroja advokāti Lea Liigus un Risto Agur.

● Darbinieki

Mūsu Viļņas birojam ir pievienojies vecākais jurists **Mindaugas Zilionis**. Mindaugas ir absolvējis Viļņas Universitātes Juridisko fakultāti. Viņš galvenokārt specializējas tiesu darbos, apvienošanās un iegādes (M & A) jautājumos un īpašumtiesībās. Viņam ir septiņus gadus ilga jurista prakses pieredze *Foresta Business Law Group*, un viņš ir arī divus gadus strādājis par vecāko juridisko padomnieku akciju sabiedrību grupā *SENUKAI*, kas ir Baltijas valstīs lielākais *DIY* preču mazumtirdzniecības uzņēmums. Mindaugas pārvalda angļu, lietuviešu un krievu valodas.

Rīgas birojam ir pievienojusies juriste **Laura Medvida**. Iepriekš L. Medvida ir strādājusi Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā enerģētikas likumdošanas jomā un

telekomunikāciju sabiedrībā SIA Lattelekom darba likumdošanas jomā. L. Medvida ir absolvējusi Latvijas Universitāti (LL.B) un Rīgas Juridisko augstskolu (LL.M). Laura specializējas enerģētikas un vides, kā arī īpašuma un būvniecības nozarēs. Viņa pārvalda latviešu, angļu un krievu valodas.

Viļņas birojam ir pievienojusies jurista palīdzē **Vyte Danileviciute**. Viņa pašlaik studē Viļņas Universitātes Juridiskajā fakultātē un labi pārvalda angļu un lietuviešu valodu.

● Citas ziņas

***European Legal Experts* nominē *Sorainen Law Offices* juristus starp Baltijas valstu labākajiem juristiem**

Jaunais *European Legal Experts 2006* izdevums noteicis Eiropas vadošos juristus, kas praktizē dažādās juridiskās jomās. Igaunijas partneri Aku Sorainen, Kaido Loor un Pekka Puolakka, Latvijas partneri Gints Vilgerts un Ģirts Rūda un jurists Edgars Koškins, kā arī Lietuvas partneris Kestutis Adamonis ir īpaši rekomendēti kā komercdarbības un finanšu jomu speciālisti.

M&A DARĪJUMU BUMS

Toomas Prangli

Partneris, Baltijas M&A juridiskās darba grupas vadītājs

E-pasts: toomas.prangli@sorainen.ee

Sorainen Law Offices ir specializēties darījumos, kas saistīti ar sabiedrību apvienošanu un iegādi (M&A). Jāatzīmē, ka M&A tirgus Eiropā un jo sevišķi Baltijas valstīs pašlaik piedzīvo visai aktīvus un interesantus laikus. Zemāk sniegsim īsu pārskatu par pagājušo gadu un par pašreizējām M&A tendencēm šajā reģionā.

Eiropas M&A piedzīvo labākos laikus kopš 2000. gada

Kopš 2001. gada Eiropas M&A tirgus bija visai kluss – līdz pat 2004. gadam, kad M&A aktivitāte palielinājās, ko veicināja lielākoties privātā kapitāla uzņēmumi, kam izdevās atrast līdzekļus un pareizos darījumu objektus. Eiropas M&A tirgus pozitīvās pārmaiņas turpinājās arī 2005. gadā, kad aprēķinātā darījumu kopējā vērtība sasniedza 800 miljardus eiro – augstāko rādītāju kopš 2000. gada.

2005. gada lielākais M&A darījums notika enerģētikas sektorā, kur enerģētikas gigants *Endesa* iegādājās Spānijas *Gas Natural* par 42,5 miljardiem eiro. Arī telekomunikāciju sektorā notika vairāki darījumi par ievērojamām summām, tostarp *Telefonica* pārņēma Lielbritānijas mobilo sakaru sabiedrību *O2* par 26 miljardiem eiro. Citu lielu darījumu starpā jāpiemin arī darījums, kurā Itālijas uzņēmums *UniCredito* par 15,3 miljardiem eiro iegādājās *HypoVereinsbank*.

Vairums indikatoru vieš cerības uz paredzamo izaugsmi Eiropas M&A tirgū arī 2006. gadā. Tomēr vēl ir par agru izdarīt secinājumus, pamatojoties tikai uz pirmajiem diviem mēnešiem, kuri parasti tirgū ir lēnākie. Darījumu apjomam Centrāleiropā un Austrumeiropā būtu vēl jāpieaug, palielinot šo valstu nozīmi Eiropas M&A.

Baltijas valstis pilda savu "tīģera" lomu
2006. gadā *Forbes* publicēja savu valstu reitingu atkarībā no to spējas piesaistīt investīcijas. Igaunijas vērtējums bija izcilis (7. vieta), un arī Latvija un Lietuva atradās reitinga tabulas augšdaļā (attiecīgi 22. un 29. vieta).

Lai gan pasaules M&A tirgus apjoma samazinājums šā gadu tūkstoša sākumā Baltijas valstīs vēl īsti nav ietekmējis, pēdējos gados šis tirgus kļūst arvien pamanāmāks. Tomēr privatizēt var vairs tikai nedaudzus uzņēmumus. Baltijas

valstīs M&A pieaugumu lielā mērā balsta stratēģiskie investori, kas meklē iespējas paplašināt savus tirgus jaunajās ES dalībvalstīs vai konsolidēt savu ietekmi tirgū. Galvenās tiešās investīcijas Baltijas valstīs nāk no Ziemeļvalstīm, Vācijas un Krievijas. Baltijas valstīs aktīvākas ir bijušās Igaunijas sabiedrības, investējot Latvijā un Lietuvā.

Galvenā M&A tirgus problēma Baltijas valstīs vienmēr bijusi saistīta ar caurskatāmību. Vairums darījumu ir pārāk nelieli, lai tos iekļautu starptautiskajās M&A datubāzēs, un ne visi lielie darījumi tiek darīti zināmi sabiedrībai.

2005. gada lielākie M&A darījumi Baltijas valstīs notika Igaunijā. Vietējās IT inženierzinātņu nozares leņķus pieauga, *eBay* iegādājoties *Skype* par 2,1 miljardiem eiro. Zviedrijas *Foerennings-Sparbanken (Swedbank)* veiksmīgi iegādājās atlikušo *Hansabank* akciju daļu par 1,7 miljardiem eiro. 2005. gada jūlijā *Hansabank* akcijas tika izslēgtas no Tallinas biržas sarakstiem. Būtisku lomu Baltijas valstīs ir spēlējuši arī M&A darījumi strauji pieaugošajā nekustamo īpašumu nozarē. Šeit jāmin darījums, kurā *Citycon* iegādājās *Rocca al Mare* iepirkšanās centru Tallinā. 2005. gada beigās *Merks (Estonian Merko Ehitus)* meitasuzņēmums iegādājās 50% Latvijas uzņēmuma *Zaķusala Estates*, kas pašlaik strādā pie plašiem *Zaķusalas* attīstības plāniem Rīgas centrālajā daļā.

2006. gadā M&A tirgus izaugsme Baltijas valstīs noteikti turpināsies. Visos M&A sektoros joprojām dominēs ārvalstu stratēģiskie investori. Esam pieredzējuši arī ievērojamu Baltijas mēroga iegādes darījumu pieaugumu, kuros ir iesaistīti investīciju objekti vai investīciju puses visās vai daļā Baltijas valstu. Baltijas investori kļūst aktīvāki arī Eiropas Savienībā, Krievijā un Ukrainā. Sākotnējo publisko piedāvājumu tirgus 2005. gadā atdzīvojās, un pašlaik vairāki Baltijas valstu uzņēmumi aktīvi gatavojas 2006.-2007. gadā uzsākt akciju tirdzniecību biržā.

Tiesiskais režīms

Salīdzinot ar nenoregulēto situāciju 1990. gadu sākumā, līdz gadsimtu mijai M&A darījumu juridiskie principi jau pamatā tika noteikti. Lai gan 2005. gadā Baltijas valstīs M&A nozarē lielas likumdošanas pārmaiņas nenotika, mēs varam atzīmēt šādus nesenus notikumus:

- Igaunijas Augstākā tiesa ir sniegusi skaidrojumu par mazākumakcionāru akciju izpiršanas noteikumiem, sniedzot vadlīnijas, kā noteikt pārņemto akciju vērtību un summu (plašāku informāciju skatiet mūsu *Baltic Legal Update* izdevuma 2004. gada novembra – decembra numurā);

- Latvijas parlaments pieņēma "jumta" likumu valsts un pašvaldību īpašumu privatizācijas pabeigšanai Latvijā (skatiet *Baltic Legal Update* 2005. gada septembra numuru);

- Igaunijas parlaments pieņēma plašus grozījumus Igaunijas Komerckodeksā, paredzot jaunus pirmpirkuma tiesību noteikumus attiecībā uz akciju nodošanu un finanšu palīdzības ierobežojumus no 2006. gada janvāra (skatiet *Baltic Legal Update* 2005. gada novembra numuru).

Baltijas valstu M&A likumus tagad nenovēršami ietekmē ES tiesību akti. Tādēļ jāpiemin arī divi nozīmīgi neseni notikumi ES. Pirmkārt, Pārņemšanas direktīvas pārejas periods beidzas 2006. gada maijā, un tās ieviešana jau tagad ir izraisījusi karstas debates Ziemeļvalstīs un citās Eiropas valstīs. Baltijas valstīs Pārņemšanas direktīva vēl nav ieviesta. Otrkārt, 2005. gada septembrī tika apstiprināta Pārrobežu apvienošanās direktīva, un būs interesanti redzēt, kā tā atbalstīs (ja vispār atbalstīs) pārrobežu M&A darījumus Eiropā.

Lielisks gads Sorainen Law Offices M&A komandai

Sorainen Law Offices M&A komandas juristu skaits sasniedzis 22, un tā ir noslogota. 2005. gadā ieņēmumi no M&A darbiem salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga par 63% un sasniedza aptuveni no mūsu biroja kopējiem ieņēmumiem. Mēs iesaistījāmies vairākos lielos Baltijas M&A darījumos, piemēram, *eBay* iegādājoties *Skype*, *Citycon* iegādājoties *Zaķusala Estates* Latvijā un *Rautakirja* iegādājoties *Lietuvos Spauda* Lietuvā.

Esam gandarīti, redzot, ka mūsu M&A komanda ir pietiekami augusi, lai tās rīcībā būtu nozares līmeņa zināšanas par vairumu lielāko uzņēmējdarbības sektoru – papildus pieredzei vairāk nekā 350 M&A darījumos.

Starptautiskais juridisko firmu katalogs *The European Legal 500* norādījis: "*Sorainen Law Offices* visplašāk pazīst sakarā ar zināšanām M&A un korporatīvajā darbā". Cits respektabls katalogs *Chambers Global – The World's Leading Lawyers* atzīmē, ka mūsu klienti atzinīgi novērtē "iespaidīgo, viedo un entuziasma pilno komandu" un "pakalpojuma vērtības ļoti labo attiecību pret cenu". Saskaņā ar vadošās M&A darījumu datubāzes *Mergermarket* datiem starp Baltijas valstu M&A juridiskajiem birojiem 2005. gadā *Sorainen Law Offices* pēc darījumu kopapjoma ieņēma pirmo vietu.

5 Lūdzu, ņemiet vērā, ka "Baltic Legal Update" sastādīts tikai informatīvā nolūkā, bez pienākuma un bez juridiskas atbildības un saistības. Tas neapņemas visus likumus un neatspoguļo visas likumdošanas izmaiņas, un sniegtie skaidrojumi nav pilnīgi. Tādēļ mēs iesakām jums sazināties ar Sorainen Law Offices vai savu juridisko konsultantu, lai iegūtu papildu informāciju. "Baltic Legal Update" tiek publicēts katru otro mēnesi. "Baltic Legal Update" tiek publicēts arī trīs Baltijas valstu valodās, kurš sastāv no attiecīgo valstu juridiskajiem jaunumiem. To elektroniskās versijas ir pieejamas mūsu mājas lapā, kur jūs varat arī parakstīties uz to.